

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa locală, 11 februarie 2024
Clasa a V-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Timpul de lucru: trei ore.**
- **Total: 100 de puncte. Nu se acordă puncte din oficiu.**

Citește fiecare dintre textele următoare pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Figura în atitudinea lui **exprima** o mare **multumire**, arătându-și reversurile și devenind un câine nou, câinele cel de pe dedesubt, pe care îl cunoștea numai familia lui. Buzele lui negricioase, întoarse cu căptușeala lor trandafirie, pestriță, **mătăsoasă** și uscată, înfățișau o gură de pește. Organ cu organ, construit cu delicatețe și belșug, el era desfătat cu mâna, cu obrazul și cu vocea. Singur buricul se gâdila. Masajul energetic al pieptului proeminent și chilug îi da sănătate. [...]

Ceremonia nasului se petrecea de câteva ori pe zi, pentru cercetarea temperaturii și a sănătății lui inegale. Capul, prins în palmă, era ridicat cu botul în sus, obrazul nu se apropia de el și primea sau un tampon de gheață, sau o senzație de aspră uscăciune de piele. Notele de liceu stabileau gradele de competență. Căldicelul se cifra cu 7-8. Reșișorul cu 8-9. Frigul cu 10. Înghețul cu 12. Numărul polar era rostit sacramental¹, cu vocea mare, ca să-l audă toată lumea.

Natura împodobise pe Pussy cu câteva varietăți de păr alb și cu o a șasea calitate de păr negru, velur, rezervat urechilor, lucrute cu ibrișin² și dublate cu atlas de nuanță. Alb pe toată mantaua, culoarea herminei³ se termina în creștetul capului, subțiată ca o cărare între urechi, pe frunte, și lătită din nou dedesubtul ochilor, cuprinși vioi, negri și adânci în petalele negre ale urechilor. El semăna cu o viziune albă, mascată cu ochelari de motociclist. În jurul gâtului, valul părului suprapunea patru-cinci rânduri de gulere Stuart, argintii. Pe spinare, lâna devenea rigidă. Pe șolduri, se friza în scârlionți de mătase, pe pulpe aluneca ondulată, și coada, groasă, era ca un sul bogat de bumbac și mătase, desfăcut în vârf. Pe picioarele din față firul devenea metalic până la labe. Deasupraabei se desfăcea un pinten mare, sincer, din care unul într-o zi s-a rupt.

În mers, învârtită, coada ajungea jumătatea spinării, și tic-tacul cozii devenea rapid și elocvent, îndată ce drumul îi era tăiat de un câine simpatic. De obicei el frecventa tot atât de puțin semenii lui, ca și Tătuțu pe alți tătuți. O vizită sumară în jurul cozii îl edifica imediat asupra străinului, ca o singură frază citită dintr-un autor.

(Tudor Arghezi, *Câinele*)

¹sacramental - solemn;

²ibrișin - fir de ață albă sau colorată, răsucită, din bumbac sau din mătase, înfășurat pe un sul subțire de carton și întrebuințat la cusut, la brodat ori la împletit;

³hermină - animal carnivor asemănător cu nevăstuica, având blana cafenie vara, albă, fină și lucioasă iarna.

B.

Noaptea m-a ajuns când eram adânc în inima munților Sparrow Hawk. Mi-am făcut culcuș într-o peșteră de lângă un pârâu. Am scos puii și pachetele din traistă și am folosit-o să strâng frunze ca să-mi fac un pat. Căței m-au urmat mereu când plecam și mă întorceam, schelălăind și plângând, împiedicându-se de crengi sau de pietre.

După ce am aranjat patul, am aprins focul. Am fiert trei ouă în apa de izvor de munte pe care o adunasem în conservă. Apoi am fiert și restul de carne sărată de porc. Am tăiat carnea în bucăți mici și le-am dat-o cățelilor. Fiecare a primit la desert câte o bomboană. Cățelilor le-a plăcut foarte mult. Cu dinții lor mici și ascuțiți ca niște ace au ronțait la ea până s-a topit de tot. Am observat că masculul era mult mai mare decât cățelușa. Era și mai roșcovan. Avea pieptul lat și puternic. Mușchii de cățel se împleteau și i se încordau sub pielea catifelată. Era cu totul diferit. Se apropia mai mult de foc. Am observat imediat că era îndrăzneț și agresiv.

La un moment dat a ocolit focul și s-a aventurat afară. Am așteptat să văd dacă se întoarce. A venit legănându-se până la gura peșterii, dar acolo a ezitat. A încercat de câteva ori să intre, dar flăcările erau din ce în ce mai mari. Locul dintre foc și peretele peșterii era mult mai fierbinte decât atunci când plecase el afară. Scâncind și plângând tot încerca să treacă pe lângă foc. N-am zis nimic, doar l-am privit. Va reuși?

Deși era mic, a făcut ceva ce mi-a adus zâmbetul pe buze. S-a tras cât a putut de mult lângă zidul peșterii și s-a întors cu spatele spre foc. A sărit în lături și, lătrând la fiecare salt, a reușit să treacă prin căldură și a aterizat în maldărul cu frunze. Asta-i pusese capac! S-a făcut covrig lângă mine și a adormit.

(Wilson Rawls, *Prietenii copilăriei mele*)

C.

Beagle-ul este un câine compact, de talie medie. Poate avea între 33 și 40 centimetri în înălțime și poate cântări între 10 și 18 kilograme. Piciorușele sale sunt extrem de puternice și oferă viteză și rezistență.

Capul lung și urechile rotunde, care atârnă, fac din Beagle un câine extrem de popular. Privirea loială este, de asemenea, specifică unui câine Beagle. Culoarele pot varia – toate culoarele, cu excepția roșu-brun, sunt recunoscute. Cele mai întâlnite variații de culoare sunt cele bicolore - maro și alb, roșu și alb, galben și alb - sau chiar tricolore - negru, alb și maro. Conform descrierii rasei, vârful cozii trebuie să fie întotdeauna alb.

Blana scurtă și lucioasă este foarte ușor de întreținut, de exemplu, după o plimbare prin pădure, unde Beagle-ul petrece o mare parte din timp tăvălindu-se prin frunze și pământ.

Coadă jucăușă, mereu ridicată, este perfectă pentru a vă găsi cățelul Beagle atunci când petrece timp afară, aceasta reflectând, de altfel, moștenirea de câine de vânătoare a acestei rase.

(<https://www.zooplus.ro/ghid/caini/rase-de-caini/beagle>)

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect.

1. Selectează seria în care fiecare cuvânt are numărul egal de litere și de sunete:

- lucioasă, urechile, desfăcea;
- încercat, gheață, citită;
- schelălăind, crengi, pachetele;
- ace, scâncind, petrece.

2 puncte

2. În secvența *Deasupra labei se desfăcea un pinten mare, sincer, din care unul într-o zi s-a rupt*, există:

- un predicat verbal;
- două predicale verbale;
- trei predicale verbale;
- patru predicale verbale.

2 puncte

3. Sinonimele cuvintelor subliniate din textul **A** sunt corecte, în ordine, în seria:

- arăta, bucurie, rece;
- indica, satisfacție, catifelată;
- vorbea, recunoștință, delicată;
- evoca, nemulțumire, subțire.

2 puncte

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile corecte la cerințele de mai jos:

4. Alcătuiește un enunț cu antonimul adjectivului subliniat din secvența: *Blana scurtă și lucioasă este foarte ușor de întreținut.* **2 puncte**
5. Notează, din textul **C**, două cuvinte aparținând câmpului lexical al culorilor. **2 puncte**
6. Numește timpul verbelor subliniate din enunțul: *Am observat că masculul era mult mai mare decât cățelușa.* **2 puncte**
7. Transcrie, din textul **B**, un enunț interogativ și un enunț exclamativ. **2 puncte**
8. Transformă următoarea propoziție dezvoltată în propoziție simplă: *Notele de liceu stabileau gradele de competență.* **2 puncte**
9. Alcătuiește o propoziție, prin care să îi interzici cățelului din textul **B** să iasă din peșteră, folosind un verb la modul imperativ. **2 puncte**
10. Rescrie corect mesajul băiețelului din textul **B** pentru părinții săi: „Dragi mei părinți, v-oi petrece noaptea în pădure!” **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**40 de puncte**

Scrie, pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textele date:

1. Notează două trăsături fizice ale personajului principal din textul **A**. **6 puncte**
2. Care este tema comună celor trei texte-suport? Motivează-ți alegerea cu câte un exemplu adecvat din fiecare text. **6 puncte**
3. Explică, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței *el era desfătat cu mâna, cu obrazul și cu vocea*, din textul **A**. **6 puncte**
4. Ce atitudine a băiețelului se desprinde din paragraful îngroșat în textul **B**? Transcrie o secvență adecvată din text. **6 puncte**
5. Crezi că băiețelul din textul **B** poate reprezenta un model pentru tine? Motivează-ți răspunsul, în minimum 50 de cuvinte, valorificând textul. **8 puncte**
6. Prezintă două caracteristici ale textului nonliterar **C** cu exemple adecvate din text. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**40 de puncte**

Scrie un text narativ, de minimum 150 cuvinte, în care să relatezi o întâmplare imaginară la care să participe ca personaj principal cățelușul din textul **B**.

În compunere, vei include și o secvență dialogată, de 4-6 replici.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative, adecvate cerinței; **12 puncte**
- relatarea unei întâmplări, respectând tiparul narativ; **10 puncte**
- includerea adecvată a unei secvențe dialogate. **4 puncte**

Vei primi **26 de puncte** pentru conținutul compunerii și **14 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.